

Sygn. akt: II AKa 490/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Barbara Suchowska
Sędziowie	SSA Aleksander Sikora SSO del. Marcin Schoenborn (spr.)
Protokolant	Barbara Mol

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Bielsku-Białej Jana Wykręta**

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2018 r. sprawy

S. Ł., s. J. i I., ur. (...)
w B.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji prokuratora i obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku - Białej

z dnia 03 września 2018 roku, sygn. akt III K 61/18

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bielsku – Białej.

SSO del. Marcin Schoenborn SSA Barbara Suchowska SSA Aleksander Sikora

Sygn. akt II AKa 490/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 listopada 2018 r. w całości

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wyrokiem łącznym z dnia 3 września 2018 r. sygn. akt III K 61/18 orzekł następująco:

- w pkt I na mocy art. 85 kk w zw. z art. 86 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 kk połączył skazanemu S. Ł. jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone: wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 17 stycznia 2007 r. sygn. akt III K 118/05 (opisanym w pkt 5 części wstępnej), wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 21 grudnia 2009 r. sygn. akt III K 81/07 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 października 2010 r. sygn. akt II AKa 223/10 (opisanym w pkt 7 części wstępnej) oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 4 grudnia 2012 r. sygn. akt III K 116/10

zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 lipca 2013 r. sygn. akt II AKa 159/13 (opisanym w pkt 11 części wstępnej) i wymierzył mu karę łączną 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt II na mocy art. 577 kpk na poczet orzeczonej w pkt I kary łącznej zaliczył skazanemu: okres wykonywania kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej sygn. akt III K 118/05 od 7 lipca 2004 r. do 9 lipca 2004 r. oraz od 23 kwietnia 2007 r. do 21 października 2008 r., okres wykonywania kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej sygn. akt III K 81/07 od 5 czerwca 2006 r. do 19 marca 2007 r. oraz od 9 stycznia 2010 r. do 3 marca 2011 r., a także okres rzeczywistego pozbawienia wolności zaliczony w sprawie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej sygn. akt III K 116/10 od 21 marca 2005 r. do 18 maja 2005 r. i od 29 listopada 2011 r. do 29 sierpnia 2012 r. oraz okres wykonywania kary pozbawienia wolności w tej sprawie od 19 września 2013 r. do 21 października 2017 r.;
- w pkt III na mocy art. 85 kk w zw. z art. 86 § 2 kk w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 kk połączył skazanemu S. Ł. jednostkowe kary grzywny orzeczone: wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 17 stycznia 2007 r. sygn. akt III K 118/05 (opisanym w pkt 5 części wstępnej) oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 4 grudnia 2012 r. sygn. akt III K 116/10 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 lipca 2013 r. sygn. akt II AKa 159/13 (opisanym w pkt 11 części wstępnej) i wymierzył mu karę łączną grzywny w ilości 220 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych;
- w pkt IV na mocy art. 91 § 2 kk w zw. z art. 86 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 kk połączył skazanemu S. Ł. jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone: wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 1 października 2012 r. sygn. akt IX K 577/12 (opisanym w pkt 9 części wstępnej), wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 7 marca 2013 r. sygn. akt IX K 28/13 (opisanym w pkt 10 części wstępnej), wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 17 czerwca 2014 r. sygn. akt III K 20/14 (opisanym w pkt 13 części wstępnej) oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 9 czerwca 2017 r. sygn. akt IX K 1220/14 zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 11 grudnia 2017 r. sygn. akt VII Ka 777/17 (opisanym w pkt 14 części wstępnej) i wymierzył mu karę łączną 8 lat pozbawienia wolności;
- w pkt V na mocy art. 577 kpk na poczet orzeczonej w pkt IV kary łącznej zaliczył skazanemu: okres wykonywania kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej sygn. akt IX K 728/13 od 4 grudnia 2012 r. do 19 września 2013 r. oraz od 21 października 2017 r. do 6 marca 2018 r., a także okres wykonywania kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej sygn. akt III K 20/14 od 29 sierpnia 2012 r. do 4 grudnia 2012 r. oraz od 6 marca 2018 r. do 3 września 2018 r.;
- w pkt VI na mocy art. 576 § 1 kpk stwierdził, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach objętych wyrokiem łącznym pozostawia do odrębnego wykonania;
- w pkt VII na mocy art. 572 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie: wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 31 marca 1993 r. sygn. akt III K 1/93 (opisanego w pkt 1 części wstępnej), wyroku Sądu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej z dnia 23 grudnia 1998 r. sygn. akt III K 10/98 zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 lipca 1999 r. sygn. akt II AKa 172/99 (opisanego w pkt 2 części wstępnej), wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 4 kwietnia 2003 r. sygn. akt III K 146/01 zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 kwietnia 2004 r. sygn. akt II AKa 126/04 (opisanego w pkt 3 części wstępnej), wyroku Sądu Rejonowego w Pszczynie z dnia 2 marca 2005 r. sygn. akt II K 728/02 (opisanego w pkt 4 części wstępnej) oraz wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 11 października 2006 r. sygn. akt III K 1064/04 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 5 czerwca 2007 r. sygn. akt VII Ka 371/07 (opisanego w pkt 6 części wstępnej);

- w pkt VIII na mocy art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego S. Ł. w całości do zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku złożyli prokurator i obrońca skazanego.

Prokurator zaskarżył orzeczenie w całości na niekorzyść skazanego i zarzucił mu

1. obrazę przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 85 § 2 kk i art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396) poprzez niezastosowanie wymienionych przepisów i zastosowanie przy wydawaniu zaskarżonego wyroku łącznego przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 r., przy czym z cytowanych przepisów wynikało, że podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu kary, a w tym przypadku powinny mieć zastosowanie przepisy obowiązujące po dniu 1 lipca 2015 r., a nadto błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ocenie orzeczonych wobec skazanego wyroków i zastosowaniu art. 4 § 1 kk nie wykazując, jakie przesłanki i jaka argumentacja przesądziła, iż wyrokowanie na podstawie przepisów obowiązujących po 1 lipca 2015 r. byłoby dla skazanego zdecydowanie mniej korzystne,

a na wypadek nieuwzględnienia powyższego zarzutu, również

2. rażącą niewspółmierność orzeczonych kar łącznych w pkt I zaskarżonego wyrok w wymiarze 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz w pkt IV zaskarżonego wyroku w wymiarze 8 lat pozbawienia wolności, mając na uwadze rodzaj popełnionych przestępstw, ich rozciągłość w czasie oraz wymiar orzeczonych kar jednostkowych pozbawienia wolności za poszczególne przestępstwa.

Podnosząc te zarzuty prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Z kolei obrońca zaskarżając wyrok co do wymiaru kar łącznych orzeczonych wobec skazanego w pkt I, III i IV oraz podnosząc jedynie zarzut rażącej niewspółmierności tych kar, które jego zdaniem przy prawidłowej ocenie okoliczności dotyczących wymiaru kary uzasadniały ich orzeczenie w niższej wysokości, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kar łącznych w niższym wymiarze.

Złagodzenia kar łącznych pozbawienia wolności oczekiwał również skazany, co wyraził w piśmie z dnia 24 września 2018 r., w którym podniósł, że podjął współpracę z organami ścigania i wpłynęło to negatywne na jego postrzeganie przez współosadzonych, ponadto pogorszyło mu warunki odbywania kary.

Dodać należy, iż w reakcji na pismo Zakładu Karnego w C. z dnia 10 września 2018 r., w którym zostało wskazane, że wedle danych z systemu(...)skazany karę pozbawienia wolności z wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej ze sprawy III K 81/07 odbywał okresie od 5 czerwca 2006 r. do 19 marca 2007 r. oraz od 9 maja 2010 r. do 3 marca 2011 r., a nie od 5 czerwca 2006 r. do 19 marca 2007 r. oraz od 9 stycznia 2010 r. do 3 marca 2011 r., jak zostało to przyjęte w wyroku łącznym w ramach zaliczenia z pkt II, Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej postanowieniem z dnia 5 października 2018 r. wydanym w trybie art. 420 § 2 kpk zmienił to zaliczenie zgodnie z oczekiwaniem administracji jednostki penitencjarnej, wskazując w uzasadnieniu swej decyzji, iż data 9 maja 2010 r. jako data początku drugiego okresu, w którym skazany odbywał karę pozbawienia wolności ze sprawy III K 81/07, rzeczywiście wynika z akt sprawy, a ściślej z opartej na systemie (...) informacji o pobytach i orzeczeniach stanowiącej załącznik do opinii o skazanym.

W toku postępowania odwoławczego zwrócono się do Zakładu Karnego w C. o nadesłanie szczegółowego wyjaśnienia co do wykonania kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanego wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3 marca 2011 r. sygn. akt III K 48/10. Sąd Apelacyjny powziął wątpliwość, czy kara łączna 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 3 marca 2011 r. sygn. akt III K 48/10, ukształtowana w rozmiarze o 2 miesiące krótszym od sumy kar łącznych, które przed objęciem węzłem kary łącznej kar jednostkowych, miał do odrębnego wykonania skazany, rzeczywiście

może zostać uznana za wykonaną w całości, a na tego rodzaju ustaleniu niewątpliwie oparty został zaskarżony wyrok. Okoliczność co do wykonania tej kary o tyle zaś musiała być uwzględniana, iż również kary jednostkowe objęte poprzednio węzłem kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności także w zaskarżonym wyroku stanowiły podstawę wymiaru kary łącznej 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w pkt I, a bacząc na twierdzenia apelującego prokuratora odnośnie stanu prawnego, wedle którego należało orzekać, nie wykluczone, że także sama kara łączna 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności jako kara dotychczas niewykonana w całości w rozumieniu art. 85 § 2 kk stanowić powinna podstawę ukształtowania orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności na podstawie aktualnego stanu prawnego.

Odpowiedzi na powyższe udzielił Oddział Zewnętrzny w B. Zakładu Karnego w C. pismem z dnia 21 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje.

Na uwzględnienie co do zasady zasługiwał zarzut 1 apelacji Prokuratora, co akurat w realiach rozpatrywanej sprawy skutkować musiało uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bielsku-Białej jako właściwemu po myśli art. 569 § 2 kpk. Zdaniem Sądu odwoławczego wystąpił jeden z wypadków wymienionych w art. 437 § 2 zd. 2 kpk, który pozwala na tego rodzaju postąpienie. Mianowicie koniecznym jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, a to celem wyjaśnienia stwierdzonych wątpliwości co do wykonania w całości przez skazanego kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej w sprawie III K 48/10, bez rozwiania których, do czego ramy postępowania apelacyjnego pomimo pewnych starań nie okazały się wystarczającymi, nie jest możliwym zweryfikowanie stanowiska Sądu I instancji odnośnie względności w rozumieniu art. 4 § 1 kk stanu prawnego obowiązującego do 30 czerwca 2015 r., a w konsekwencji i ostateczne rozstrzygnięcie, na podstawie którego stanu prawnego należy orzekać w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec skazanego S. Ł.. Niewątpliwym zaś pozostaje w sprawie ze względu na datę wydania i uprawomocnienia się wyroku skazującego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej w sprawie IX K 1220/14 (po dniu 1 lipca 2015 r.), że aktualizowała się w niniejszej sprawie kwestia intertemporalna, którą należało rozstrzygnąć w oparciu o regułę wyrażoną w art. 4 § 1 kk. Zgodnie z art. 19 ust. 1 in fine ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396: dalej: ustawa nowelizująca) w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu 1 lipca 2015 r. zasadą jest stosowanie przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, również w odniesieniu do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia jej w życie. Nie oznacza to jednak, iż nie będą mogły mieć zastosowania przepisy o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.. Przepis art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej jako *lex specialis* wyłączał zastosowanie art. 4 § 1 kk i wynikającej z niego zasady intertemporalnej jedynie w przypadku, gdy potrzeba orzeczenia kary łącznej po dniu 1 lipca 2015 r. nie wiązała się z prawomocnym skazaniem po tej dacie. Oczywiście zagadnienie intertemporalne nie powstanie również, gdy wszystkie przestępstwa, za które wymierzone kary miałyby podlegać łączeniu, popełnione zostały po 1 lipca 2015 r.. W innych sytuacjach orzekania kary łącznej po 1 lipca 2015 r., art. 4 § 1 kk będzie musiał mieć natomiast zastosowanie, skoro kara łączna jest instytucją prawa karnego materialnego. Zatem orzekanie takiej kary, także w wyroku łącznym, powinno następować z uwzględnieniem reguł określonych w art. 4 § 1 kk (por. wyrok SN z 17 stycznia 2013 r., II KK 84/12, OSNKW 2013/5/43). Tak więc, choć zasadą jest stosowanie wówczas przepisów nowych, poprzednio obowiązujące będą miały jednak zastosowanie, kiedy okazać by się miało, że będą względniejsze dla skazanego, a więc prowadzić będą do korzystniejszego ukształtowania rozstrzygnięcia w przedmiocie kary łącznej (por. również W. Wróbel [w:] Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz, Kraków 2015, s. 911-917). W związku z tym w przypadku orzekania o karze łącznej po 1 lipca 2015 r. w odniesieniu do prawomocnych skazań zaistniałych tak przed, jak i po tej dacie, koniecznym jest każdorazowe dokonanie swoistego testu względności poprzedniego stanu prawnego.

Niewątpliwie Sąd I instancji orzekał stosując przepisy Kodeksu karnego o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.. Pisemne motywy zaskarżonego wyroku wyjaśniają, że sąd ten postąpił tak ze względu na to, że przepisy Rozdziału IX Karnego w ówczesnym brzmieniu uznał za względniejsze dla skazanego od aktualnie obowiązujących w tym zakresie, a w związku z tym reguła intertemporalna z art 4 § 1 kk obowiązywała do stosowania

poprzedniego stanu prawnego. Przy czym wniosek taki Sąd Okręgowy wysnuł na tej tylko podstawie, że aktualny stan prawny pozwałaby na łączenie kar wyłącznie z dwóch wyroków, a to ze spraw III K 20/14 i IX K 1220/14, pozostałe orzeczone wobec skazanego kary zostały już bowiem wykonane.

Abstrahując na razie od wątpliwości odnośnie wykonania w całości kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie III K 48/10, stwierdzić należało, że nie dostrzegł Sąd I instancji w pełni konsekwencji wynikających ze stosowania obu konkurencyjnych stanów prawnych, a wcale nie musiały one prowadzić w sposób ewidentny do wniosku o względności ustawy obowiązującej poprzednio, wręcz mogły skłaniać do wniosku przeciwnego.

Oczywiście raczej nie byłoby co do tego najmniejszej wątpliwości, gdyby za zasadną uznać apelację obrońcy, który oczekiwał złagodzenia wymierzonych skazanemu kar łącznych, jak należy wywodzić ze stanowiska wyrażonego w toku rozprawy przed Sądem I instancji, do poziomu co najwyżej niewiele odbiegającego od wymiaru najsurowszych kar podlegających łączeniu. Dla kar łącznych pozbawienia wolności, które ukształtowane zostałyby wówczas w wysokościach równych lub mocno zbliżonych odpowiednio do 3 lat i do 2 lat, oznaczałoby to z uwzględnieniem już tylko niebudzących wątpliwości okresów odbywania kar podlegających łączeniu, które należałoby zaliczyć na poczet kar łącznych, że perspektywa dalszej izolacji skazanego na pewno byłaby krótszą od tej, jaka rysowałaby się przed nim, gdyby wyrok łączny został wydany na podstawie przepisów Rozdziału IX Karnego w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r.. Wedle aktualnego stanu prawnego kara łączna pozbawienia wolności musiałaby zostać orzeczona jedynie na podstawie kar jeszcze nie wykonanych w całości i jej podstawę stanowiłyby poprzednio orzeczone kary łączne, a to zgodnie z art. 85 § 2 kk, zatem w rozmiarze co najmniej 6 lat pozbawienia wolności odpowiadającej najsurowszej z kar podlegających łączeniu, którą zawsze byłaby kara łączna z wyroku w sprawie III K 20/14. Tymczasem karę tę skazany ma zakończyć odbywać dopiero 28 listopada 2023 r. i dopiero po niej miał odbywać karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z wyroku w sprawie IX K 1220/14. Uwzględniając nawet, że skazany miałby do odbycia jeszcze w części karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie III K 48/10, co wedle aktualnego stanu prawnego implikowałoby konieczność objęcia jej węzłem kary łącznej i zaliczenia okresu dotychczas odbytej tej kary, a niewątpliwie wynosiłby on nieco ponad 3 lata i 1 miesiąc (szerzej o tym w dalszej części niniejszego uzasadnienia), okres dalszej izolacji skazanego liczony od dnia rozpoczęcia odbywania kary łącznej z wyroku w sprawie III K 20/14, czyli od dnia 6 marca 2018 r. i tak wynosiłby co najmniej 2 lata i niemal 11 miesięcy. W przypadku zastosowania poprzedniego stanu prawnego, po dokonaniu zaliczeń, nie mogłoby natomiast budzić wątpliwości, że kara łączna pozbawienia wolności, której ukształtowania skarżący obrońca oczekuje na poziomie 3 lat lub do niego zbliżonym, byłaby na pewno odbyta, skoro skazany z kar podlegających łączeniu węzłem tej kary miałby podstawy oczekiwać zaliczenia niewątpliwie okresu liczącego sobie tyle, ile wyniósłby wymiar kary łącznej. Dotychczas przebywał w izolacji w ramach kar łącznych 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie III K 48/10 oraz 5 lat pozbawienia wolności z wyroku w sprawie III K 116/10 i jest to niewątpliwie łączny okres ponad 8 lat, który kończy dzień 3 marca 2011 r.. Z kolei w przypadku drugiej z kar łącznych pozbawienia wolności perspektywa izolacji skazanego, uwzględniając oczekiwania obrońcy co do wymiaru tej kary (2 lata lub niewiele więcej), oddalałaby się o 10 miesięcy lub czas nieco dłuży od dnia 6 marca 2018 r., w której do dacie skazany zakończył odbywanie kary łącznej 1 roku i 2 lat pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie IX K 728/13, a okres jej odbywania, tak jak o tym już orzekł Sąd Okręgowy, podlegał zaliczeniu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt IV zaskarżonego wyroku.

Dostrzegając tym samym konieczność odniesienia się w tym miejscu do zarzutu i twierdzeń zawartych w pisemnej apelacji obrońcy, a przy okazji do stanowiska skazanego wyrażonego w jego pisemnym przedłożeniu, w ogólności wskazać trzeba, iż zarzut rażącej niewspółmierności kary jest zasady tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można byłoby przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - „rażąco”

niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (por. wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRn 198/94, OSNPP 1995/6/18).

Zaakcentowania też wymaga, iż wymierzenie kary łącznej wedle zasady absorpcji, a więc w wysokości najsurowszej z kar podlegających łączeniu, jest rozwiązaniem skrajnym wymagającym spełnienia określonych przesłanek. Stosuje się ją wyjątkowo i to jedynie wtedy, gdy przestępstwa objęte realnym zbiegiem przestępstw wskazują na bliską więź przedmiotową i podmiotową, są jednorodziejowe i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, stanowiąc jeden zespół zachowań sprawcy, objęty jednym planem działania (por. wyrok SA w Szczecinie z 7 marca 2013 r., II AKa 1/13. LEX nr 1293731). Ma więc ona zastosowanie, gdy związek podmiotowo-przedmiotowy zbiegających się przestępstw jest tak ścisły, że upodabnia je do jednego przestępstwa jak w przypadku pomijalnego zbiegu przestępstw lub ciągu przestępstw, gdy nie potrzeba podwyższać progu represji karnej (por. wyrok SA w Krakowie z 20 września 2012 r., II AKa 168/12, KZS 2012/10/39). Tymczasem zbiegające się przestępstwa nie były wcale jednorodziejowymi. Na ich zróżnicowanie, wielość oraz rozpiętość w czasie słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy.

Poza tym czynnikiem prognostycznym negatywnie świadczącym o skazanym była wielość popełnionych przez niego dotychczas przestępstw, wręcz przemawiającym za określeniem wymiaru kar łącznych surowszych od wynikającej z dyrektywy absorpcji czy częściowej kumulacji w wysokości zbliżonej do minimum (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 września 2001 r., II AKa 154/01, Prok.i Pr. 2002/4//26, wyrok SA w Warszawie z dnia 12 lipca 2000 r., II AKa 171/00, OSA 2001/2/5). Ma tych przestępstw naprawdę dużo na swoim koncie skazany. Przypadają one na czas od 28 września 1992 r.. Skazany pomny doświadczeń z pobytem w warunkach więziennych powracał na drogę przestępstwa. Czyny, jakich się dopuszczał na pewno do błahych nie należały, a wręcz przeciwnie jest wielokrotnym sprawcą poważnych przestępstw. Dość charakterystycznym jest, iż w okresie poprzedzającym jego dotychczasowy nieprzerwany pobyt w warunkach izolacji penitencjarnej rozpoczęty w dniu 29 listopada 2011 r., na wolności przebywał raptem od 3 marca 2011 r., kiedy to został zwolniony z zakładu karnego w trybie art. 576 § 2 kpk na zarządzenie sędziego w związku z treścią zapadłego w sprawie III K 48/10 wyroku łącznego. Już w dniach 4-7 marca 2011 r. dopuścił się przestępstwa z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 12 kk (związane z zakupem samochodu) i na tym nie poprzestał. Przystępstwa z art. 270 § 1 kk dopuścił się również w czerwcu 2011 r. przy sprzedaży samochodu (wyrok w sprawie IX K 28/13). W maju 2011 r. oszukał też operatora telekomunikacyjnego w związku z zakupem telefonu na abonament (wyrok w sprawie IX K 577/12). Przez szereg miesięcy nie stronił od wymuszeń kwalifikowanych jako usiłowanie przestępstwa z art. 282 kk, bądź z art. 191 § 2 kk. Potrafił też posłużyć się poświadczającym nieprawdę zwolnieniem lekarskim (wyrok w sprawie IX K 1220/14). W tym też czasie, a ściślej od lipca 2011 r. popełnił przestępstwo kierowania zorganizowaną grupą przestępczą oraz w warunkach art. 65 § 1 kk dopuścił się szeregu kradzieży z włamaniem i kradzieży, a także czynów z art. 286 § 2 kk, a przy okazji i przestępstwa z art. 288 § 1 kk. Ponadto w okresie od maja do września 2011 r. ponownie zaangażował się w obrót narkotykami, o czym świadczyło skazanie za czyn ciągle kwalifikowany z uwzględnieniem art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (wyrok w sprawie III K 20/14).

Ze względu na dotychczasowy sposób życia skazanego wyrażający się wielością popełnionych czynów zabronionych na przestrzeni przeszło niemal 20 lat nie można przeceniać zachowania skazanego w zakładzie karnym w związku z jego tam nieprzerwany pobyt od 29 listopada 2011 r, nawet jeśli proces resocjalizacji oceniany jest obecnie przez Służbę Więzienną jako mogący dawać podstawę do pozytywnego rokowania na przyszłość. Zwraca się jednak uwagę, że zachowanie w warunkach izolacji więziennej oceniać trzeba jako zmienne, co akurat nie może dziwić, skoro był też karany dyscyplinarnie. Oczywiście obecnie ma nie budzić zastrzeżeń i być poprawnym. Nie mniej nie można zapominać, że skazany jest osobą, która przez lata miała sposobność przysposobić się do przebywania w warunkach zakładu karnego, a to, na co go tak naprawdę stać, dobitnie potrafiła uzewnętrznić choćby podczas ostatniego pobytu na wolności, którego też przecież doczekał po wieloletniej izolacji trwającej nieprzerwanie od 30 listopada 2005 r.. Miał daną szansę, by udowodnić, że się zmienił, jednak z niej nie skorzystał. Stąd za zrozumiałe i przekonujące, uwzględniając całą dotychczasową karalność S. Ł., jest wyrażone w opinii o skazanym stanowisko o potrzebie kontynuowania w dalszym ciągu procesu jego resocjalizacji w warunkach zakładu karnego. Nie sposób bowiem premiować skazanego za to, że przestrzega regulaminu oraz właściwie zachowuje się w okresie odbywania kary, kiedy w warunkach wolnościowych z dużą łatwością popadał w poważne konflikty z prawem. Okoliczność

współpracy z organami ścigania, jeśli rzeczywiście miała miejsce, przede wszystkim powinna być uwzględniana przy wymierzaniu kary za konkretne przestępstwo. Poza tym nie można zapominać, że kara łączna, jako pewna formuła służąca podsumowaniu dotychczasowej działalności przestępczej skazanego i zrjonalizowaniu kary, jaką winien dalej odbyć, musi też oddziaływać na społeczeństwo kształtując w nim właściwe postawy, w tym poszanowanie dla obowiązującego porządku prawnego. Będąc karą sprawiedliwą nie może być więc karą zbyt łagodną, która mogłaby zostać odebrana jako sposób na uniknięcie negatywnych konsekwencji wynikających z kolejnych skazań. Wyrok łączny wcale też nie ma służyć wyłącznie poprawie sytuacji skazanego. Dlatego przyjmuje się, że stosowanie absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie może być sprzeczne z zapobiegawczymi i wychowawczymi celami kary i działać demoralizująco na sprawcę przestępstw, służąc odbieraniu kary łącznej jako instytucji będącej swoistym premiowaniem popełniania przestępstw (por. postanowienie SN z 22 września 2016 r., III KK 140/16, LEX nr 2142559).

W tych warunkach nie mogło więc dziwić, że wymiar kar łącznych nie został ukształtowany przez Sąd Okręgowy z zastosowaniem zasady absorpcji, czy częściowej kumulacji w wysokości zbliżonej do minimum.

Nie widział natomiast potrzeby Sąd Apelacyjny szerszego ustosunkowania się do zarzutu 2 apelacji prokuratora. Wprawdzie został on sformułowany na wypadek nie uwzględnienia zarzutu, który okazał się zasadnym i spowodował wydanie przez Sąd II instancji orzeczenia kasatoryjnego, nie mniej za oczywiste musiało uchodzić, że uznanie wymierzonych skazanemu kar łącznych pozbawienia wolności na podstawie poprzedniego stanu prawnego za rażąco niewspółmiernie łagodnych, z czym wiązać musiałoby się istotne zwiększenie ich wysokości, prowadziłyby do ewidentnego wniosku, że zgodnie z art. 4 § 1 kk należałoby jednak orzekać na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów w przedmiocie kary łącznej.

Z zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że względem sytuacji, w której skazany ma do odbycia kolejno poszczególne kary, na łąceniu kar objętych karą łączną 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności niczego nie zyskał. Wręcz przeciwnie będzie miał dodatkowo do odbycia przynajmniej 2 miesiące (w zależności od tego, czy kara łączna 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku w sprawie III K 48/10 została wykonana w całości, czy też nie). Z kolei w następstwie objęcia karą łączną 8 lat pozbawienia wolności również kar jednostkowych, które skazany uprzednio odbył w ramach kary łącznej 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie IX K 728/13 wykonanej w całości z dniem 6 marca 2018 r., efektywny okres dalszej izolacji skrócił się o 1 rok i 2 miesiące (suma kar pozbawienia wolności podlegających odrębnemu wykonaniu wynosiła 9 lat i 2 miesiące). W pewnym uproszczeniu korzyść skazanego z ukształtowania orzeczenia o karach łącznych, jak w zaskarżonym wyroku, polegała zatem na tym, że w sumie ma do odbycia kary pozbawienia wolności, których koniec przypadał będzie na rok przed dniem 27 listopada 2025 r. (dotychczasowy koniec kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności z wyroku w sprawie IX K 1220/14). Ponadto na skutek orzeczenia kary łącznej grzywny, obejmującą wykonaną grzywnę z wyroku w sprawie III K 118/05 (w związku z czym powinno też nastąpić zaliczenie 100 stawek dziennych w oparciu o art. 577 kpk, a o którym z niewiadomych względów nie orzeczono w zaskarżonym wyroku) oraz niewykonaną karę jednostkową tego rodzaju z wyroku w sprawie III K 116/10, rację bytu traciłaby orzeczona w miejsce tej drugiej kary zastępcza kara 100 dni pozbawienia wolności, którą skazany miał odbywać od 27 listopada 2025 r. do 7 marca 2026 r.. Dalej jednak skazany miałby do odbycia karę zastępczą 50 dni pozbawienia wolności orzeczoną w miejsce niepołączonej grzywny z wyroku w sprawie III K 20/14 (na marginesie należy zauważyć, iż nie łącząc tej kary z braku ku temu podstaw w art. 85 kk Sąd Okręgowy nie orzekł w przedmiocie umorzenia w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 kpk).

Istotne podwyższenie kar łącznych pozbawienia wolności, a należałoby oczekiwać, iż w przypadku stwierdzenia uchybienia, o którym mowa w art. 438 pkt 4 kpk, w grę wchodzić musiałoby podwyższenie każdej z tych kar przynajmniej o 1 rok, na co ewidentnie pozwalałyby górne granice wymiaru tych kar wyznaczone treścią art. 86 § 1 kk (wynosiły przecież odpowiednio 11 lat i 2 miesiące oraz 13 lat i 9 miesięcy), niewątpliwie wydłużałoby okres dalszej izolacji skazanego względem tego, jaki wynikałby z orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności na podstawie aktualnego stanu prawnego na zasadzie kumulacji i to nawet dla przypadku, gdy jej podstawę stanowiłaby kara łączna 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie III K 48/10.

Podwyższenie we wskazany sposób orzeczonych wedle poprzedniego stanu prawnego kar łącznych pozbawienia wolności skutkowałoby bowiem, że koniec sumy tych kar przypadałby nie wcześniej niż około 27 listopada 2026 r.

Z kolei orzekając na podstawie aktualnego stanu prawnego, dla sumy dwóch łączonych kar łącznych pozbawienia wolności z wyroków w sprawach III K 20/14 i IX K 1220/14 wynoszącej 8 lat pozbawienia wolności koniec tak ukształtowanej kary łącznej przypadałby na dzień 27 listopada 2025 r., a dodając do tego jeszcze karę 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z uwzględnieniem, że do dnia 3 marca 2011 r. została odbyta w rozmiarze nieco ponad 3 lat i 1 miesiąca (szerzej w tym temacie poniżej), a który to okres podlegałby zaliczeniu, koniec wynikającego z tego okresu izolacji skazanego wydłużyłby się o niespełna 3 miesiące, a więc do około końcówki lutego 2026 r..

Poza tym wedle aktualnego stanu prawnego łączeniu podlegałyby nie wykonane grzywny, a więc oprócz wyżej wymienionej ze sprawy III K 116/10 kolejna ze sprawy III K 20/14, odnośnie wykonania której również orzeczona została kara zastępcza pozbawienia wolności. Tę w wymiarze 50 dni skazany miał odbywać od 7 marca 2026 r. do 26 kwietnia 2026 r.. Finalnie więc skazanemu ubyłoby dodatkowe 150 dni izolacji, obecnie przypadające na czas od 27 listopada 2025 r. do 26 kwietnia 2026 r., a w zamian miałyby do zapłaty grzywnę, która maksymalnie określona mogłaby zostać na poziomie 300 stawek dziennych, a wysokość jednej stawki dziennej nie mogłaby przekraczać kwoty 20 złotych.

Stąd też musiała powrócić kwestia oceny, czy poprzedni stan prawny zasadnie został oceniony przez Sąd I instancji za względniejszy dla skazanego.

Kiedy jednak Sąd Okręgowy nawet nie pokusił się o prognozę wymiaru kary łącznej, jaką orzekłby z połączenia kar łącznych pozbawienia wolności z wyroków w sprawach III K 20/14 i IX K 1220/14, nie sposób rzeczywiście było nie zgodzić się ze skarżącym prokuratorem w tym, iż tak naprawdę nie mógł on wiedzieć, czy art. 4 § 1 kk został naruszony, czy też nie.

W tym kontekście zauważenia wymaga, iż wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności wedle aktualnego stanu prawnego z połączenia dwóch wyżej wymienionych kar łącznych i ukształtowanie jej rozmiaru na poziomie nie wyższym niż 7 lat, a więc w połowie przedziału wyznaczonego najsurowszą z łączonych kar a ich sumą oznaczałoby dla skazanego, iż jego okres pobytu w warunkach izolacji więziennej z perspektywy kary łącznej, którą miałby do odbycia, odpowiadałby temu, jaki wynikałby dla niego z treści zaskarżonego wyroku (dla przypadku, gdyby kara łączna 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku w sprawie III K 48/10 została w całości wykonana), a ze względu na konieczność orzeczenia kary łącznej grzywny łączącej obie kary jednostkowe tego rodzaju dotychczas niewykonane jeszcze dodatkowo o 150 dni, a nie tylko 100 dni, skróciłby się jego pobyt w jednostce penitencjarnej. Wydaje się zaś, że korzystniejszym dla skazanego byłoby zapłacić nawet 6.000 złotych (300 stawek dziennych po 20 złotych każda), miast dotychczas orzeczonych po przeliczeniu stawek dziennych 4.400 złotych i wykonanych w wysokości 2.000 złotych (tj. w zakresie 100 stawek dziennych z wyroku w sprawie III K 118/05), niż o 50 dni być dłużej izolowanym.

Dostrzec należało, że w okolicy połowy przedziału wyznaczonego najsurowszą z łączonych kar a ich sumą (od 2 lat pozbawienia wolności do 13 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności) orzeczona została przez Sąd Okręgowy kara łączna pozbawienia wolności w pkt IV zaskarżonego wyroku. Obejmowała ona kary za przestępstwa popełnione w czasie ostatniego pobytu na wolności skazanego, a więc z okresu pomiędzy 3 marca 2011 r. a 29 listopada 2011 r.. Większości z tych przestępstw dotyczyły też wyroki w sprawach III K 20/14 i IX K 1220/14. Byłoby zatem do pomyślenia, iż wedle przepisów obowiązujących od 1 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy orzekłby karę łączną pozbawienia wolności w rozmiarze co najwyżej 7 lat, a wtedy zgodnie z art. 4 § 1 kk należałoby orzekać stosując aktualny stan prawny. Poprzedni miałby bowiem dopiero zastosowanie, gdyby był względniejszy, a wówczas tego nie dałoby się stwierdzić.

Zagadnienie się jednak komplikuje z tego względu, że wcale nie można być pewnym, że kara łączna 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie III K 48/10 została wykonana w całości. Gdyby tak nie było, to w zakresie kary łącznej 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w pkt I zaskarżonego wyroku skazany wcale nie miałby odbyte 8 lat i 4 miesiące na skutek dokonanego zaliczenia, lecz trochę mniej, tym samym nie miałby jeszcze

do odbycia tylko 2 miesiące. Natomiast połączenie również kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności węzłem kary łącznej orzeczonej na podstawie aktualnego stanu prawnego, nawet jeśli powodowałoby, że suma podlegających łączeniu kar nie wynosiłaby 8 lat, lecz aż 11 lat i 4 miesiące, to również oznaczałoby, że skazany miałby już na dzień 6 marca 2018 r., nie uwzględniając również zaliczonego na poczet kary łącznej 6 lat pozbawienia wolności z wyroku w sprawie III K 20/14 okresu od 29 sierpnia 2012 r. do 4 grudnia 2012 r., właśnie na skutek zaliczenia wykonane z kary łącznej ukształtowanej na podstawie trzech, a nie dwóch kar składowych, trochę przeszło 3 lata i 1 miesiąc.

Wątpliwość co do wykonania kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku łącznego w sprawie III K 48/10 zrodziła się natomiast z tego, że kara ta w wyroku łącznym, którym została wymierzona, została jednocześnie uznana za wykonaną w całości w następstwie zaliczenia na jej poczet w trybie art. 577 kpk pewnych okresów, przy czym owo zaliczenie niewątpliwie uwzględniało również za pismem Dyrektora Aresztu Śledczego w B. z dnia 3 marca 2011 r. (k. 97 akt związkowych III K 48/10), że karę łączną 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 21 grudnia 2009 r. sygn. akt III K 81/07 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 października 2010 r. sygn. akt II AKa 223/10 skazany rozpoczął odbywać od dnia 9 stycznia 2010 r. i miał zakończyć 28 marca 2011 r. (dochodził jeszcze wcześniejszy okres zaliczony przypadający na czas od 5 czerwca 2006 r. do 19 marca 2007 r.). Tymczasem w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności (...), z której danymi też wówczas dysponował sąd orzekający (k. 30-39 akt związkowych III K 48/10), jako data końca kary łącznej 8 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 11 marca 2008 r. sygn. akt III K 82/07 (chodzi o karę ukształtowaną z identycznych skazań, co kara łączna 8 lat pozbawienia wolności orzeczonej również wyrokiem łącznym z dnia 3 marca 2011 r. w sprawie III K 48/10 i stąd na ten moment ewidentnie wykonana), już na dzień 27 lipca 2010 r. figurowała data 9 maja 2010 r., tym samym początek w/w kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności przypadać powinien na dzień 9 maja 2010 r., a koniec dopiero na dzień 27 lipca 2011 r.. Tak to też wskazują aktualne dane z Centralnej Bazy Danych Osób Pozbawionych Wolności (...) umieszczone w informacji o pobytach i orzeczeniach stanowiącej załącznik do wydanej na potrzeby niniejszej sprawy opinii o skazanym (k. 15-23), co akurat nie dziwi i z tego względu, że na poczet wspomnianej kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, którą na skutek częściowego uchylecia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej ukształtował swym wyrokiem z dnia 27 października 2011 r. orzekający w II instancji Sąd Apelacyjny w Katowicach, przez tenże sąd odwoławczy zaliczony został w oparciu o art. 63 § 1 kk okres rzeczywistego pozbawienia wolności S. Ł. w sprawie od dnia 5 czerwca 2006 r. do dnia 19 marca 2007 r. i od dnia 9 maja 2010 r. do dnia 27 października 2010 r., czyli daty wyrokowania (k. 68-70). Brak jest natomiast jakichkolwiek danych, które wskazywałyby, że zaliczenie zawarte w przywołanym wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 października 2010 r. zostało w późniejszym czasie zmienione.

Trzeba jeszcze dodać, że wedle zmienionego przez Sąd Okręgowy zaliczenia na poczet orzeczonej w pkt I zaskarżonego wyroku kary łącznej 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, tenże sąd de facto finalnie też uznał, że będące składową kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności kary jednostkowe z wyroku w sprawie III K 81/07 odbywane w ramach orzeczonej tym wyrokiem kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności nie zostały wykonane do końca, ponieważ owa kara łączna powinna być jednak odbywana o cztery miesiące dłużej niż do 28 marca 2011 r. (z powodu przesunięcia początku jednego z zaliczonych okresów z 9 stycznia 2010 r. na 9 maja 2010 r.), co z kolei implikować musiałoby stwierdzenie, że na dzień 3 marca 2011 r. jednak kara łączna 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności raptem o 2 miesiące krótsza od sumy kar podlegających odrębnemu wykonaniu, nie byłaby odbyta w całości, do jej zakończenia brakowałoby 2 miesiące oraz tylu dni, ile od dnia 3 marca 2018 r. brakowało do dnia 28 marca 2018 r., a więc niespełna 3 miesiące.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny w Katowicach zwrócił się do Zakładu Karnego w C. o nadesłanie szczegółowego wyjaśnienia co do wykonania opisywanej kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Nakreślonymi zostały przy tym adresatowi tego wystąpienia zasadnicze okoliczności, które zrodziły wątpliwość co do wykonania wyżej wymienionej kary łącznej oraz przedstawione odpowiednie dokumenty. Odpowiedzi na powyższe udzielił Oddział Zewnętrzny w B. Zakładu Karnego w C. pismem z dnia 21 listopada 2018 r., w którym wskazano, że koniec kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym w sprawie III K 48/10 przypadał na dzień 28 stycznia 2011 r., a więc wyprzedzał dokładnie o 2 miesiące pierwotnie oznaczoną w piśmie

Dyrektora Aresztu Śledczego w B. z dnia 3 marca 2011 r. datę zakończenia odbywania kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności z wyroku w sprawie III K 81/07, co musiało oznaczać, że na potrzeby tej informacji przyjęto, iż początkiem drugiego okresu, w którym ta kara była wykonywana (pierwszy mieścił się w przedziale 5 czerwca 2006 r. - 19 marca 2007 r.) był jednak dzień 9 stycznia 2010 r., gdy tymczasem we wcześniejszym piśmie Zakład Karny w C., a za nim Sąd Okręgowy w postanowieniu wydanym w trybie art. 420 § 2 kpk za początek tego okresu uznawali dzień 9 maja 2010 r..

Ostatecznie należało dojść do wniosku, iż w tej samej jednostce penitencjarnej wytworzone zostały pisma, który naprowadzają sprzeczne okoliczności co do wykonania kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym dane w systemie informatycznym Służby Więziennej przemawiają za prawidłowością stanowiska zawartego w piśmie wcześniejszym i mają oparcie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 października 2010 r.. Jednocześnie należało dostrzec rozbieżność dokonanego w tym wyroku zaliczenia z rozstrzygnięciem opartym o art. 577 kpk zawartym w wyroku łącznym wydanym w sprawie III K 48/10 w odniesieniu do kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Efektem tych wszystkich sprzeczności jest zaś niepewność co do wykonania tejże kary. Z przyczyn szeroko wyżej omówionych okoliczność ta jest natomiast kluczową dla rozstrzygnięcia zagadnienia podniesionego w zarzucie 1 apelacji prokuratora. Próba rozwikłania na tym tle stwierdzonej wątpliwości w ramach postępowania odwoławczego nie powiodła się, co akurat też nie może dziwić, kiedy uwzględni się, co jest jej źródłem i kiedy problem zaistniał, a chodzi o oparcie rozstrzygnięcia z art. 577 kpk w wyroku łącznym w sprawie III K 48/10 co do rzeczony kary łącznej 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności na informacji Aresztu Śledczego w B. z dnia 3 marca 2011 r. pozostającej w treściowej kolizji z zaliczeniem zawartym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 października 2010 r. oraz danymi aktualnymi na dzień 27 lipca 2010 r. i obecnie umieszczonymi w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności (...).

W konsekwencji należało dojść do wniosku, iż z problemem musi zmierzyć się Sąd I instancji w ponownym postępowaniu. Wiele wskazuje, że rolą tego sądu będzie wręcz sprokurowanie stosownych postępowań incydentalnych, w ramach których w oparciu o art. 420 § 2 kpk zachodzić będzie konieczność zmodyfikowania zaliczenia, czy to w sprawie III K 81/07, czy to w sprawie III K 48/10. Oczywiście wszystko to będzie musiało być poprzedzone wyjaśnieniem rozbieżności u źródła, a więc w Zakładzie Karnym w C..

Skala czynności, jakie się z tym będą wiązały, ich czasochłonność, a to wszystko po to, żeby na podstawie pewnych i nie budzących najmniejszych wątpliwości ustaleń na nowo z uwzględnieniem wszystkich powyższych wskazań i uwag Sądu odwoławczego dokonać oceny względności ustaw, mającej pierwszoplanowe i zasadnicze znaczenie w niniejszej sprawie dla prawidłowego wyrokowania, przekonywały z kolei o tym, że zachodzi konieczność przeprowadzenia od nowa przewodu w całości. Zgodzić należy się ze stanowiskiem, że zawarty w treści art. 437 § 2 kpk zwrot „przeprowadzenie na nowo przewodu w całości” należy interpretować w ten sposób, że obejmuje on konieczność przeprowadzenia na nowo i w całości przewodu sądowego w jego zasadniczej, istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy, części (zob. wyrok SA w Szczecinie z dnia 26 marca 2018 r., II AKa 190/17, LEX nr 2547711). Dla ewentualnej korekty zaskarżonego orzeczenia nie wystarczało natomiast odmienne zastosowanie prawa materialnego (zob. wyrok SN z dnia 26 marca 2018 r., IV KS 5/17, LEX nr 2547711).

Z tych względów w uwzględnieniu apelacji wywiezionej na niekorzyść skazanego zaskarżony wyrok należało uchylić w całości i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w dalszym postępowaniu zobowiązany jest do powtórzenia postępowania dowodowego w pełnym dotychczasowym zakresie oraz do jego uzupełnienia w kierunku i w sposób wyżej naprowadzony. Będzie też pamiętał, że nie znajdując podstaw do połączenia konkretnej kary wymienionej w części wstępnej wyroku musi to wyrazić wprost w jego części dyspozytywnej. Rozwiązaniu tego rodzaju sytuacji służy zaś przewidziany przez ustawodawcę instrument prawny, a mianowicie umorzenie postępowania (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 7 października 2010 r., II AKa 263/10, LEX nr 686861). Z kolei zamieszczenie w wyroku łącznym wskazania, w jakim zakresie wyroki podlegające połączeniu podlegają odrębnemu wykonaniu, jest zbędne ze względu na zawarte w art. 576 § 1 kk wyjaśnienie, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku łącznego wyroki podlegające połączeniu nie ulegają wykonaniu tylko w zakresie objętym wyrokiem łącznym (por. wyrok SN z 4 stycznia 1977 r., VI KRN 440/76, LEX nr 21730).

SSO del. Marcin Schoenborn SSA Barbara Suchowska SSA Aleksander Sikora